

ЄВРОПЕЙСЬКІ АРТ-ПРАКТИКИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	В - Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	<i>В9 Історія та археологія, В10 Філософія</i>
Освітня програма	<i>«Європейські студії»</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>5 курс</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредити ЕКТС/150 годин Лекційні заняття: 16 годин Практичні заняття: 30 годин Самостійна робота здобувачів: 104 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>МКР / Екзамен</i>
Розклад занять	
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Кайс Зося Вадимівна e-mail: zosia.kais@gmail.com , Telegram: @zosiakais Практичні заняття:
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс:</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Основною **метою навчальної дисципліни** «Європейські арт-практики» є формування у студентів аналітичного художнього мислення, сприйняття та розуміння сучасного мистецького твору через вивчення і систематизацію арт-практик та форм візуальної комунікації, осмислення їх ролі та функцій у сучасній культурі.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі набувають таких **здатностей, компетентностей та програмних результатів**:

- ◇ Поєднувати теоретичні та практичні аспекти отриманих знань в сприйнятті та інтерпретації арт-практик, набуваючи естетичного досвіду.
- ◇ Орієнтуватися в мистецьких практиках культури модерну, постмодерну, арт-практиках сучасної медіакультури.
- ◇ Сприймати мистецтво як унікальний засіб гармонізації особистості, як форму соціальної взаємодії та комунікації, як галузь творчості, що впливає на розвиток креативності навчання й самореалізації в професійній діяльності фахівця.
- ◇ Знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ◇ Застосовувати отримані знання, набутий естетичний досвід в діяльності соціального працівника, зокрема у процесі комунікації і формуванні позитивного професійного іміджу.

- ◇ Звертатися до арт-практик як креативної форми дозволя й творчої діяльності, що розвиває внутрішній світ сучасної людини.
- ◇ Аналізувати, систематизувати та узагальнювати знання про арт-практики, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку арт-практик;

ЗК 04 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ПРН 11 Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

ПРН 17 Аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Європейські арт-практики» є елементом вибіркового освітнього компоненту. За структурно-логічною схемою програми підготовки магістрів дисципліна тісно пов'язана з іншими дисциплінами загальної та професійної підготовки: ПО 01 «Соціальні та економічні трансформації в Європі», ПО 06 «Історія європейської культури та мистецтва», ПО 07 «Європейська філософія: від Античності до сучасності».

3. Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Соціокультурні фактори становлення європейських арт-практик
- Тема 2. Філософсько-естетичне підґрунтя європейських арт-практик
- Тема 3. Історичні передумови розвитку європейських арт-практик
- Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії
- Тема 5. Арт-практики як форма соціальної комунікації
- Тема 6. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен
- Тема 7. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики
- Тема 8. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності

4. Навчальні матеріали та ресурси

Наведено перелік рекомендованих навчальних матеріалів та ресурсів для засвоєння матеріалу, що розглядається на лекційних та семінарських заняттях.

Базовий

1. Станіславська К.І. Мистецькі форми сучасної видовищної культури: навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2020. – 208 с., 64 с. іл. https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/nauka/vydannia/Stanislavska_Mystecko_Vydovyschni_formy.pdf

2. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 520 с. http://culonline.com.ua/Books/Estetika_Levchuk_2010.pdf#toolbar=0

Додатковий

1. Торнтон С. 33 митці у 3 актах / Сара Торнтон; пер. з анг. Ю.Мазура, О.Михеда, І.Шувалової. – Київ: ArtHuss 2016 / - 336 с.
2. Абрамович, І. (2018). Contemporary Ukrainian Art and Collecting: 1991–2018. Мистецтвознавство України, (18), 198-203.
3. Аккаш, О. (2018). Сучасне візуальне українське мистецтво у категоріях теоретичної естетики (феноменологічний аспект). Сучасне мистецтво, (14), 45-52.

4. Баканурский А. Жизнь как игра и представление (Исследование в трех актах с прологом и эпилогом). Одесса: Астропринт, 2001. 256 с.
5. Булавина, Н. Досвід візуального мистецтва в ритмі глобальних трансформацій. Нові моделі художньої дії. Сучасне мистецтво, 2019, 57-69.
6. Булавина, Н. М. Вітчизняна модель актуального мистецтва. Шлях до зрілості. Сучасне мистецтво, 2018, 83-90.
7. Гадамер Г.-Г. Актуальність прекрасного // Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Пер. з нім. – К.: Юніверс, 1991. – С.51-99
8. Гаврилюк, Б. Український мурал-арт у контексті світового мистецтва. Вісник Львівської національної академії мистецтв, 2018, С. 241-254.
9. Дебор Г.Э. Общество спектакля. URL: <https://bookap.info/sociopsy/debor/>
10. Думасенко С., Татарова І. Мурал-арт у контексті мистецтвознавчої теорії // Аркадія: мистецтвознавчий та культурологічний журнал. 2016. №1. С.44-48.
11. Зіненко, А. (2017). О, tempora! Або знову до проблеми термінології сучасних мистецьких процесів. Художня культура. Актуальні проблеми, (13), 37-47.
12. Існюк, І. В. (2018). Тенденції розвитку естетосфери й художнього простору сучасного соціуму: формотворчі новації та їх концептуальне підґрунтя. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки, (1), 32-36.
13. Кайс З.В. Соціальна семантика урбаністичного світу: символіка графіті [Текст]: автореферат дис. ... канд філос. наук : 09.00.03 / З. В. Кайс ; Нац. акад. наук України Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди. - Київ, 2015. - 20 с.
14. Кириченко, О. І. (2017). Актуальні проблеми вивчення сучасного мистецтва. Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки, (157), 70-76.
15. Кісін В.Б. Режисюра як мистецтво та професія: навчальне видання. Київ: Науково-освітній центр «АЕЛС-технологія», 1998, 104 с.
16. Клековкін О.Ю. Сакральний театр: Генеза. Форми. Поетика. (Структурно-типологічне дослідження): монографія. Київ: КДТІМ ім.І.К.Карпенка-Карого, 2002. 272 с.
17. Краснянська, Н. Д. (2018). Українська сучасна культура як цілісна система. «Актуальні проблеми гуманітарно-правових наук». Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Internet-конференції 22 березня 2018 р., 1, 21-23.
18. Крушенко, В. О. (2018). Сучасний український арт-ринок живопису: специфіка, структура тематичного наповнення. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури, (40), 319-326.
19. Ландяк, О. (2017). “Аудіовізуальне мистецтво” як концепт у сучасному мистецтвознавчому дискурсі. Наукові записки ТНПУ імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство, 36(1), 213-223.
20. Ліотар Ж.-Ф. Ситуація постмодерну // Ж.-Ф. Ліотар Ситуація постмодерну, пер.з фр. Ю.Джулая. Філософська і соціологічна думка, 1995, №5-6
URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Lyotard_Jean-Francois/Sytuatsia_postmodernu.pdf?
21. Ліщинська, О. І., & Лищинская, О. И. (2017). Образ сучасного героя: репрезентації в царині українського актуального мистецтва. Актуальні проблеми філософії та соціології (20), 59-62
22. Личковах В.А. Некласична естетика в культурному просторі ХХ – початку ХХІ століть: монографія. Київ: НАКККиМ, 2011. 224 с.
23. McLuhan M. Understanding Media The extensions of man
<https://designopendata.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/05/understanding-media-mcluhan.pdf>
24. Матоліч, І. (2017). Проблематика сучасного мистецтвознавства України. Вісник Львівської Національної академії Мистецтв.–Вип, 34, 41-50.
25. Меленкова, Р. (2018). Особливості адаптації об'єктів сучасного мистецтва у галерейному просторі. Worldview–Philosophy–Religion, 13, 161-167.

26. Мельник, Т. (2019). Постать жінки в сучасному візуальному мистецтві України. Сучасне мистецтво, (15), 145-148.
27. Мерфі, М., & Петрашук, В. (2018). Ерос і українське мистецтво доби незалежності: самоствердження у живописі та дизайні. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну, (2), 30-50.
28. Міронова, Т. (2018). Художні засоби та образотворчість сучасного українського мистецтва (досвід діяльності міжнародної мистецької резиденції «FACE of ART»). Сучасне мистецтво, (14), 237-244.
29. Міронова, Т. В. (2019). Сакральне, етнофольклорне, нефігуративне: звернення до заборонених тем в українському мистецтві 1990-х–2000-х років. Молодий вчений, (2 (1)), 34-40.
30. Морозова Ж.О. Мистецтво видовища як компонента масової української культури // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтва: наук. Журнал. Київ: Міленіум, 2009. №4. С.97-99.
31. Мусієнко Н. Public art у просторі сучасного міста: Київська практика // Сучасні пролеми дослідження, реставрації та зереження культурної спадщини: з. наук. Праць з мистецтвознавства, архітектурознавства та культурології / гол. Ред. В.Д. Сидоренко. Київ: Хімджест, 2010. Вип. 7. С.136-149
32. Свистун, Д. О. Стріт-арт Гамлета Зінківського: мистецтво чи вандалізм?. Архітектура та мистецтвознавство, Інноваційні пріоритети розвитку наукових знань. Сучасні мистецькі практики в культурно-історичному контексті науково-практичної конференції (м. Київ, 27-28 березня 2020 р.). – Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. – 160 с. С. 83.
33. Сидор, О. (2019). Нові технології на Венеційських Бієнале початку XXI століття. Сучасне мистецтво, (15), 165-170.
34. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть. Київ: ВХ [студіо], 2008. 187 с.: іл.
35. Скринник-Миська, Д. (2018). Модернізм, авангард і їх співвідношення в українських мистецтвознавчих дослідженнях. Вісник Львівської національної академії мистецтв, (37), 4-20.
36. Стоян, С. П. (2019). Медіа-теорія та медіа-технології у сучасних арт-проектах. Художня культура. Актуальні проблеми, (15 (1)), 90-94.
37. Тормахова, А. М. (2019). Візуальні практики та мистецтво в інтернет-просторі. Художня культура. Актуальні проблеми, (15 (1)), 95-98.
38. Фуко М. Археологія знання / Пер. з фр. В. Шовкун. — К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. — 326 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Foucault_Michel/Arkheolohiia_znannia.pdf
39. Чепелик, О. (2018). Український мистецький слід на Сході та Схід в українському сучасному мистецтві. Сучасне мистецтво, (14), 345-368.
40. Чепелик О.В. Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва та новітніх технологій або Мультимедійна утопія. Київ: Хімджест, 2009. 272 с.
41. Чікарькова, М. Ю. (2019). Термін сучасна культура: семантичне наповнення та проблема хронологізації. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія, (17), 67-73.
42. Щокіна, О. (2020). Мистецтво і дизайн в сучасному українському арт-просторі. Актуальні проблеми сучасного дизайну. Київський національний університет технологій та дизайну.
43. Юр, М. В. (2017). Glitch art: новий візуальний код художнього простору у сучасному творі мистецтва. Сучасне мистецтво, (13), 235-246.
44. Яковець, І. О. (2018). Сучасний художній музей як мистецький патерн: сутність, функціонування, розвиток. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. <https://www.nakkkim.edu.ua/images/Special-Science-Council/MaterialyDysertaciy/2018-Yakovets/DISS-YAKOVETS.Pdf>

45. Публічна лекція Марини Абрамович на тему «Тіло художника / Публіка як тіло».
<https://www.youtube.com/watch?v=zwXgTb7lwds>
46. Київмурал URL: <https://kyivmural.com/>
47. Interesni Kazki URL: <http://interesnikazki.blogspot.com/>
48. Os Gemeos URL: <http://www.osgemeos.com.br/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції, перелік основних питань та рекомендована література
1	Тема 1. Соціокультурні фактори становлення європейських арт-практик 1. Зміст поняття «арт-практики». Соціокультурна специфіка європейських арт-практик. 2. Особливості соціального буття мистецтва та соціальні функції художньої сфери 3. Мистецтво в системі товарно-грошових відносин та сфери масового виробництва та споживання. 4. Нівелювання дихотомії «елітарне-масове» в новітній художній культурі. 5. Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасної художньої творчості. Вихід за межі традиційних уявлень про мистецтво. Список рекомендованих джерел: Базовий: 1,2. Додатковий: 3, 7, 13, 14, 16, 19, 24, 26, 30
2	Тема 2. Філософсько-естетичне підґрунтя європейських арт-практик 1. Візуальний і тілесний повороти 2. Постмодерн і постмодернізм 3. Театральність як провідна естетична категорія постмодерного суспільства 4. Характерні ознаки сучасного мистецтва, які відбиваються в сучасних арт-практиках Список рекомендованих джерел: Базовий: 1, 2 Додатковий: 2, 3, 8, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 28, 29, 31, 47
3	Тема 3. Історичні передумови розвитку європейських арт-практик 1. Модернізм у художній культурі ХХ століття 1.1. Соціокультурні чинники формування та розвитку мистецтва модернізму в ХХ столітті. 1.2. Основні мистецькі напрями модернізму: абстракціонізм, кубізм, супрематизм, експресіонізм, сюрреалізм, футуризм, поп-арт. 2. Постмодернізм як явище культури постіндустріального суспільства другої половини ХХ століття. 2.1. Вплив теорій постструктуралізму і деконструктивізму на формування постмодерністської естетики. Концепції художнього твору як Тексту в теоріях Р. Барта, Ж. Дерріда, М. Фуко. 2.2. Інтертекстуальна природа колажності постмодерністського твору-тексту. Креативність методу гри в створенні нової естетичної комунікації. Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 3, 6, 20, 22, 23, 26, 30, 32, 36, 37, 45
4	Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії. Арт-практики як естетичний феномен 1. Характеристика естетичних категорій «прекрасне» і «потворне». Естетизація потворного в сучасному мистецтві.

	2. Категорії «гармонія» і «міра», «трагічне» і «комічне», «естетичне» як метакатегорія 3. Естетичне судження, естетичний смак, естетичний ідеал 4. Мистецтво як специфічний тип духовної діяльності й пізнання. 5. Суб'єктивність та універсальність поняття краси. Характеристика поняття «художність». 6. Категорії історичної типології мистецтва: художня епоха, художній напрям, художній метод, художній стиль. Список рекомендованих джерел: Базовий: 2 Додатковий: 3, 8, 16, 19, 24, 26
5	Тема 5. Арт-практики як форма соціальної комунікації 1. Художня мова постмодернізму 1.1. Семіотика мистецтва 1.2. Концепція герменевтичної гри 1.3. Концепція «археології знання» 2. Соціокультурні аспекти сприйняття арт-практик. Рецептивна естетика 3. Природа сприйняття художнього твору 4. Мінливість змісту художнього твору та інтерпретація 5. Полісемантичність твору мистецтва та варіації його розуміння Список рекомендованих джерел: Базовий: 1, 2 Додатковий: 3, 5, 6, 8, 9, 22, 26, 30, 40, 43, 45
6	Тема 6. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен 1. Графіті, стріт-арт, муралізм – демаркаційна лінія 2. Вулична інсталяція та міська скульптура 3. Звукові та світло-звукові вуличні дійства Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 10, 12, 15, 33, 34, 48, 49, 50
7	Тема 7. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики 1. Глядач і зображення: взаємини 2. Тілесність як формотворчий принцип постмодерної образотворчості 3. Інсталяція, хепенінг, перформанс, акція, флешмоб та інші арт-практики 4. Сценічні форми арт-практик Список рекомендованих джерел: Базовий: 1. Додатковий: 2, 4, 11, 17, 18, 21, 23, 28, 29, 31, 47
8	Тема 8. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності 1. Медіареальність як домінуючий культурний простір сучасності. 2. Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасного мистецтва. 3. Поняття візуального мистецтва. 4. Медіамистецтво: структура та типологія. Список рекомендованих джерел: Базовий: 1. Додатковий: 6, 7, 10, 21, 25, 32, 35, 38, 39, 44, 45, 46

Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми семінару, перелік основних питань, теми доповідей та рекомендована література
1	Тема 1. Соціокультурні фактори становлення європейських арт-практик 1. Особливості соціального буття мистецтва та соціальні функції художньої сфери 2. Мистецтво в системі товарно-грошових відносин та сфери масового виробництва та

	споживання. 3. Нівелювання дихотомії «елітарне-масове» в новітній художній культурі. 4. Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасної художньої творчості. Вихід за межі традиційних уявлень про мистецтво. 5. Зміст поняття «арт-практики». Соціокультурна специфіка сучасних арт-практик. Завдання на самостійну роботу: 1. У чому полягає соціокультурна сутність художньої сфери? 2. Визначте чому і як стирається межа між елітарним та масовим мистецтвом? 3. Як розвиток техніки відбивається на можливостях сучасної художньої творчості? Список рекомендованих джерел: Базовий: 1,2. Додатковий: 3, 7, 13, 14, 16, 19, 24, 26, 30
2	Тема 2. Філософсько-естетичне підґрунтя європейських арт-практик 1. Візуальний і тілесний повороти 2. Постмодерн і постмодернізм 3. Театральність як провідна естетична категорія постмодерного суспільства 4. Характерні ознаки сучасного мистецтва, які відбиваються в сучасних арт-практиках Завдання на самостійну роботу: 1. Як ознаки сучасного мистецтва відбиваються в сучасних арт-практиках? 2. У чому відмінність дефініцій «постмодерн» і «постмодернізм»? 3. Що означає вираз «суспільство спектаклю»? Хто його автор? 4. Охарактеризуйте осоловості постмодерного мистецтва в контексті взаємин з традицією? 5. Яким є ставлення постмодерного мистецтва до правил, канонів, законів? 6. Назвіть провідні виражальні засоби та прийоми постмодерного мистецтва. 7. Знайдіть приклади мовних зворотів у повсякденному житті, де застосовується театральна чи ігрова лексика Список рекомендованих джерел: Базовий: 1, 2 Додатковий: 2, 3, 8, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 28, 29, 31, 47
3	Тема 3. Історичні передумови розвитку європейських арт-практик 1. Криза репрезентації у традиційних видах образотворчого мистецтва. 2. Моріс Дюшан та епатажні експерименти модернізму. Розмивання критеріїв художності та криза традиційних уявлень про мистецтво. 3. Поєднання статичності і динаміки. Кінетичне мистецтво. Мобілі Олександра Кальдера. 4. Візуальні експерименти оп- і поп-арту (Р. Раушенберг, Е. Воргол) 5. Концептуалізм як нео-авангард. Художньо-естетичні особливості концептуального мистецтва. Творчість Джозефа Кошута та Іллі Кабакова. Концептуальний об'єкт та інсталяція. Завдання на самостійну роботу: 1. Чому виникає необхідність у візуальних експериментах? 2. В яких світових літературних джерелах відбито проєкт модерного мистецтва? Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 3, 6, 20, 22, 23, 26, 30, 32, 36, 37, 45
4	Тема 3. Історичні передумови розвитку європейських арт-практик 1. Специфіка постмодерних візуальних арт-практик. Трансавангард і рух "Нових диких": С. Кіа, Ф. Клементе (Італія); Г. Базеліц, А. Кіфер, З. Польке (Німеччина). 2. Нео-концептуалізм і мінімалізм. Нео-поп, або пост-поп (творчість Джеффа Кунса). 3. Кітч і пастіш. Перформативність постмодерного мистецтва. Багатоманітність

	художніх практик перформансу. Творчість Йозефа Бойса. 4. Інвайронмент та акціонізм. Постмодерна інсталяція. Полістилістика Деміана Херста. 5. Постмодерна стилістика в сучасній кінематографії. 6. Постмодерне мистецтво в Україні. Художні проекти групи «Совіарт», «Паризька комуна» т.ін. Творчість В. Цаголова, О. Чепелик, А. Гнилицького, І. Чічкана. Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 3, 6, 20, 22, 23, 26, 30, 32, 36, 37, 45 Завдання на самостійну роботу: 2. В чому специфіка постмодерних арт-практик? 3. В яких арт-практиках відбивається перформативний поворот в культурі? 4. Наведіть приклади постмодерної стилістики в кінематографі, проаналізуйте ці твори. 5. Що об'єднує та розрізняє творчість сучасних українських митців? Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 3, 6, 20, 22, 23, 26, 30, 32, 36, 37, 45
5	Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії. Арт-практики як естетичний феномен 1. Характеристика естетичних категорій «прекрасне» і «потворне». Естетизація потворного в сучасному мистецтві. 2. Категорії «гармонія» і «міра», «трагічне» і «комічне», «естетичне» як метакатегорія. Завдання на самостійну роботу: 1. В чому полягає специфіка естетизації потворного в сучасних арт-практиках? 2. Чи є «прекрасне» універсальною категорією? 3. В чому специфіка поняття «естетичне»? 4. Чи можна сперечатися про смаки? 5. Чи потрібно виховувати естетичний смак? Як і навіщо? 6. Як історично змінюється естетичний ідеал в різних культурах та суспільствах? 7. Яка соціальна функція естетичного ідеалу? Список рекомендованих джерел: Базовий: 2 Додатковий: 3, 8, 16, 19, 24, 26
6	Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії. Арт-практики як естетичний феномен 1. Мистецтво як специфічний тип духовної діяльності й пізнання. 2. Суб'єктивність та універсальність поняття краси. Характеристика поняття «художність». 3. Категорії історичної типології мистецтва: художня епоха, художній напрям, художній метод, художній стиль. Завдання на самостійну роботу: 1. Мистецтво суб'єктивне чи об'єктивне? 2. В чому осоловості поняття «художність»? Чи існують критерії художності і які вони? 3. Охарактеризуйте історичні види і типи мистецьких практик Список рекомендованих джерел: Базовий: 2 Додатковий: 3, 8, 16, 19, 24, 26
7	Тема 5. Арт-практики як форма соціальної комунікації 1. Художня мова постмодернізму 2. Семіотика мистецтва Р. Барт 3. Концепція герменевтичної гри Г.-Г.Гадамера 4. Концепція «археології знання» М.Фуко

	5. Соціокультурні аспекти сприйняття арт-практик. Рецептивна естетика 6. Природа сприйняття художнього твору 7. Мінливість змісту художнього твору та інтерпретація 8. Полісемантичність твору мистецтва та варіації його розуміння Завдання на самостійну роботу: 1. Визначте поняття «комунікація» та охарактеризуйте арт-практики як форму соціальної комунікації? 2. Порівняйте комунікацію та процес естетичного сприйняття 3. В чому полягає креативність інтерпретаційної діяльності реципієнта арт-об'єкту? Список рекомендованих джерел: Базовий: 1, 2 Додатковий: 3, 5, 6, 8, 9, 22, 26, 30, 40, 43, 45
8	Тема 6. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен 1. Графіті субкультури та субкультурні графіті 2. Соціально-побутові графіті як арт-практика 3. Арт-практики в соціально-політичному та протестному графіті 4. Вулична інсталяція та міська скульптура 5. Звукові та світло-звукові вуличні дійства Завдання на самостійну роботу: 1. В чому різниця між субкультурним графіті та графіті субкультури? 2. Які принципи діяльності субкультурного графіті? 3. Яке графіті можна зрозуміти? Як розуміти графіті? 4. Чи є місце для графіті в арт-галереях? Обґрунтуйте свою думку. Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 10, 12, 15, 33, 34, 48, 49, 50
9	Тема 6. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен 1. Стріт-арт як візуальний міський феномен 2. Різноманітні форми стріт-арту 3. Муралізм як монументальні декоративні арт-практики 4. Мурали Європейських міст. Мурали Києва Завдання на самостійну роботу: 1. Чим відрізняються графіті і стріт-арт? 2. Які передумови виникнення стріт-арту? 3. Чи є перспективи у стріт-арта в Україні? 4. Чи є місце для стріт-арта в арт-галереях? Обґрунтуйте свою думку. 5. Проаналізуйте один з київських муралів на вибір Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 10, 12, 15, 33, 34, 48, 49, 50
10	Тема 7. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики 1. Глядач і зображення: взаємини 2. Тілесність як формотворчий принцип постмодерної образотворчості 3. Інсталяція, хепенінг, перформанс, акція, флешмоб та інші арт-практики Завдання на самостійну роботу: 1. Опишіть акції Бенксі. У чому розкривається ігровий компонент акції Бенксі? 2. Які риси єднають флешмо з хепенінгом, перформансом, акцією? 3. Опишіть свої враження від участі в перформансі, флешмої, акції, артмобі Список рекомендованих джерел: Базовий: 1. Додатковий: 2, 4, 11, 17, 18, 21, 23, 28, 29, 31, 47
11	Тема 7. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики

	1. Театралізація як фактор видовищності 2. Циркове дійство як мистецько-видовищна форма та арт-практика Завдання на самостійну роботу: 1. Проаналізуйте один з перформансів Марини Абрамович. Які риси традиційного мистецтва та класичної естетики притаманні її творчості? 2. Назвіть провідні виражальні засоби циркового видовища (На прикладі Цирку дю Солей)? Які спільні та відмінні риси сучасного цирку та театру? 3. Наведіть приклади прийомів інструментального театру. На чому ґрунтується принцип театралізації музичних творів? Список рекомендованих джерел: Базовий: 1. Додатковий: 2, 4, 11, 17, 18, 21, 23, 28, 29, 31, 47
12	Тема 7. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики 1. Альтернативні форми сучасного театру 2. Театр як арт-практика та арт-терапія Завдання на самостійну роботу: 1. В чому спільні риси та відмінності між театром імпровізації, плебйек-театром, документальним театром та театром історій? 2. В чому на вашу думку полягає терапевтичний потенціал театральних арт-практик? Список рекомендованих джерел: Базовий: 1. Додатковий: 2, 4, 11, 17, 18, 21, 23, 28, 29, 31, 47
13	Тема 9. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності 1. Технічна опосередкованість візуального сприйняття у просторі медіакультури. 2. Медіатехнічне опосередкування сприйняття реального світу. Проблематичність поняття реальності. 3. Віртуальність та її онтологічний статус. Візуальне та віртуальне. Завдання на самостійну роботу: 1. Як змінюється сприйняття реальності з ускладненням технічних засобів? 2. Опишіть та проаналізуйте свій віртуальний досвід Список рекомендованих джерел: Базовий: 1–4. Додатковий: 1, 2, 5, 6, 7, 8.
14	Тема 9. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності 1. Телекратія і кліпкультура. Твір мистецтва як відеотекст 2. Різноманітність концептуальних і технічних стратегій відеоарту. Художні відеоакції та відео-перфоманси. 3. Комп'ютерні мистецтва Завдання на самостійну роботу: 1. Охарактеризуйте складнощі й переваги екранізації серед інших форм сценічно-екранної взаємодії. 2. Охарактеризуйте відеогру як зразок реально-віртуальної комунікації. 3. Назвіть властивості комп'ютерної гри, які уможливлюють її дослідження як мистецької практики Список рекомендованих джерел: Базовий: 1. Додатковий: 6, 7, 10, 21, 25, 32, 35, 38, 39, 44, 45, 46
15	Тема 9. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності 1. Екранна культура та ефект «подвійної» видовищності 2. Музичний відеокліп, рекламний відеоролик 3. Відеогра 4. Експериментальні екранні форми Завдання на самостійну роботу: 1. Визначте основні естетично-художні особливості телевізійної реклами.

	2. Проаналізуйте музичний відеокліп як форму сучасних арт-практик за відомими вам критеріями Список рекомендованих джерел: Базовий: 1. Додатковий: 6, 7, 10, 21, 25, 32, 35, 38, 39, 44, 45, 46
--	--

6. Самостійна робота здобувача

Засвоєння змісту дисципліни «Європейські арт-практики» разом із аудиторними/онлайн-заняттями передбачає виконання здобувачами самостійної роботи з метою самоконтролю знань та самопідготовки. Систематично організована самостійна робота дає можливість закріпити матеріал курсу, сфокусувати увагу на ключових питаннях тем, що вивчаються.

Самостійна робота здобувачів передбачає:

1. підготовку усних доповідей за тематикою семінару;
2. підготовку до участі у обговоренні питань семінарів;
3. підготовку до експрес-контролю.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекцій, семінарських занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для отримання позитивних результатів вивчення дисципліни.

Вагома частина підсумкової оцінки здобувача формується через активну роботу на семінарських заняттях. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність здобувача, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички. Тому відсутність на семінарських заняттях не дає можливість здобувачу отримати бали.

Пропущені контрольні заходи

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), здобувачу надається можливість виконати контрольне завдання протягом найближчого тижня. Повторне виконання контрольних завдань не допускається.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: опитування за темою заняття, тестові завдання тощо.

Календарний контроль: проводиться як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Умови допуску до семестрового контролю: мінімально позитивна оцінка за роботу на семінарських заняттях, семестровий рейтинг не менше 36 балів.

Основними видами навчальних занять є лекція і семінарське заняття. Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних і штрафних балів.

Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали.

Поточний контроль проводиться впродовж семестру у процесі навчання для перевірки рівня теоретичної й практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення освітнього компонента «Європейські арт-практики».

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на семінарських заняттях (відповіді на теоретичні питання теми; практичні вправи; експрес-контроль тощо)	25	5	5	25
2.	Модульна контрольна робота (тестові завдання)	25	25	1	25
3.	Екзамен	50	50	1	50
	Всього				100

Результати поточного контролю регулярно заносяться викладачем у модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу.

Критерії оцінювання відповідей здобувача з окремих запитань (завдань)

№ з/п	Критерії оцінювання	с/з Ваговий бал
1.	Відповідь правильна (не менше 90% потрібної інформації)	5
2.	Несуттєві помилки у відповіді (не менше 75% потрібної інформації)	4
3.	Є недоліки у відповіді та деякі помилки (не менше 60% потрібної інформації)	3
4.	Суттєві помилки у відповіді ($\leq 50\%$ потрібної інформації)	$\leq 1-2$
5.	Відповідь відсутня або не правильна	0

За результатами заходів поточного контролю здобувачів проводиться календарний контроль, порядок проведення якого визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського».

Календарний контроль реалізується шляхом визначення рівня відповідності поточних досягнень (рейтингу) здобувача встановленим і визначеним в РСО критеріям. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю з навчальної дисципліни (освітнього компонента) є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю. Незадовільний результат двох календарних контролів з освітнього компонента не може бути підставою для недопущення здобувача до семестрового контролю з цього освітнього компонента, якщо здобувач до початку семестрового контролю виконав усі умови допуску, які передбачені РСО.

Проміжна атестація здобувачів є календарним рубіжним контролем, метою проведення якого є підвищення якості навчання та моніторинг виконання графіка освітнього процесу здобувачами.

Критерії оцінювання календарного контролю

Термін атестації	Перша атестація 7-8 тиждень семестру	Друга атестація 14-15 тиждень семестру
Критерій: поточні досягнення	≥ 15 балів	≥ 30 балів

Результати календарного контролю заносяться викладачем у модуль «Календарний контроль» Електронного кампусу.

Заохочувальні бали передбачені за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь у конкурсах наукових робіт, участь у наукових проєктах, підготовка презентацій на міжнародних наукових конференціях тощо).

Штрафні бали передбачені за відмову від відповіді на контрольні запитання з теми семінару і невиконання запропонованих на семінарському занятті контрольних завдань (вправ, тестів тощо). Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали РСО, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Семестровий контроль: ЕКЗАМЕН

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу. Форма проведення семестрового контролю - співбесіда. Перелік тем та питань які виносяться на семестровий контроль, критерії оцінювання визначаються силабусом.

Здобувач отримує позитивну оцінку за результатами роботи в семестрі, якщо має підсумковий рейтинг за семестр не менше 36 балів та виконав умови допуску до семестрового контролю.

Умови допуску до екзамену: рейтинг ≥36 б.

Екзамен проводиться в період екзаменаційної сесії. Результати контрольних заходів доступні до ознайомлення авторизованим користувачам в їхніх особистих кабінетах автоматизованої інформаційної системи «Електронний кампус».

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Принцип визначення підсумкової оцінки. Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на передостанньому занятті з дисципліни в семестрі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до екзамену і мають рейтингову оцінку 36 та більше балів, допускаються до екзамену

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів після ознайомлення з результатом, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік екзаменаційних питань

1. Зміст поняття «арт-практики». Соціокультурна специфіка сучасних арт-практик.
2. Мистецтво в системі товарно-грошових відносин та сфери масового виробництва та споживання.
3. Соціокультурні аспекти сприйняття арт-практик. Рецептивна естетика: твір як текст, семіотика мистецтва, герменевтика мистецтва.
4. Природа сприйняття художнього твору. Мінливість змісту художнього твору та інтерпретація.
5. Характеристика естетичних категорій «прекрасне» і «потворне». Естетизація потворного в сучасному мистецтві.
6. Суб'єктивність та універсальність поняття краси. Характеристика поняття «художність».
7. Характерні ознаки сучасного мистецтва, які відбиваються в сучасних арт-практиках
8. Візуальні експерименти модернізму. Розмивання критеріїв художності та криза традиційних уявлень про мистецтво.
9. Інтертекстуальна природа колажності постмодерністського твору-тексту.
10. Креативність методу гри в створенні нової естетичної комунікації.
11. Перформативність постмодерного мистецтва. Багатоманітність художніх практик перфомансу.
12. Постмодерна стилістика в сучасній кінематографії.
13. Постмодерне мистецтво в Україні.
14. Графіті, стріт-арт, муралізм – демаркаційна лінія та критерії розрізнення
15. Арт-практики в соціально-політичному та протестному графіті
16. Муралізм як монументальні декоративні арт-практики
17. Театралізація як фактор видовищності. Альтернативні форми сучасного театру.
18. Тілесність як формотворчий принцип постмодерної образотворчості
19. Інсталяція, хепенінг, перформанс, акція, флешмоб та інші арт-практики.
20. Медіареальність як домінуючий культурний простір сучасності.
21. Технічна опосередкованість візуального сприйняття у просторі медіакультури
22. Різноманітність концептуальних і технічних стратегій відеоарту.
23. Екранна культура та ефект «подвійної» видовищності.
24. Експериментальні екранні форми.

В умовах дистанційної роботи організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання: система Електронний кампус, ресурси платформи дистанційного навчання «Сікорський». Для ефективнішої комунікації з метою розуміння змісту навчальної дисципліни та кращого засвоєння матеріалу використовуються сервіси для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку («Zoom»), електронна пошта, месенджери (Telegram, Google документи).

Навчальний процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено к.філос.н., викладач Кайс Зося Вадимівна

Ухвалено кафедрою філософії (протокол № 22 від 20 червня 2025 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 4 від 24 червня 2025 р.)